די ביהנע

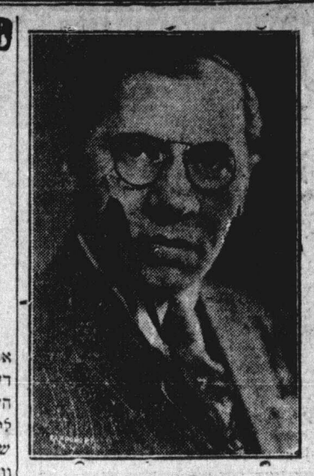

מאַקס געביר.

פייערט 50 יאָהריגען יובילעאום

מאַקס געביר, דער באַקאַנטער אַקטיאָר, טעאַטער מענעדזשער און פאַרפאַסער פון פיעלע מעלאָדראַמען, אָפּעראַטען און קאָמעדיען, איז אַלט געוואָרען פופציג יאָהר. דעם 28־טען דעם חודש וועלען זיך זיינע פריינט צוזאַמענקומען אין פענסילוואַניע האַטעל, וואו זיי וועלען אויף יעדען מענליכען אופן דעמאָנסטרירען זייער פאַרעהרונג צו דעם יובילאַר און וועלען איהם אויסדריקען אַנערקענונג פאַר זיינע דרייסיג יעהריגע, אונ־ערמידליכע און פרוכטבאַרע לייסטונגען פאַר דער אידישער ביהנע.

אַלס אַקטיאָר פאַרנעהמט ער אַ גאַנץ באַדייטענדען פּלאַץ אויף דער אידישער ביהנע. ער נעהערט צו דעם טיפּ אַקטי־אָרען פון לעצטען דור, און כאָטש ער האָט ניט דערגרייכט צו דער קינסטלערי־שער שטופע פון אַ דוד קעסלער אָדער אַ יעקב אַדלער, פאַלט ער אָבער ניט ווייט פון יענע, און אין מאַכט באַציהונגען איבערשטייגט ער אפשר נאָך יענע אַלס דער אַקטיאָר פון און פאַר דעם פאָלק. ער איז צוגענעליכער פון זיין, ער איז מעהר פאַרשטענדליך פאַר די מאַסען, און מעהר אפעלירענד אין זיין פער־זאָניפיצירען די כאַראַקטערען פון די פאָלקס־טיפּען, וועלכע ער ברענגט אַרויס אין זיינע שאַפונגען. מאַקס געביל איז דער אַקטיאָר פון און פאַר דעם פאַראַסטען פאָלק — אויב אַזאַ אויסדרוק איז פאַ־סיג דאָ צו געבריכען. קיין שום אַנדער דער אַקטיאָר אויף דער אידישער ביהנע באַזיצט ניט אַזאַ שטאַרקען כח צו באַ־הערשען די מאַסען ווי געביל, און דער־פאַר איז ער דער פאָלקס־אַקטיאָר אין דעם פולסטען זין פון וואָרט.

מאַקס געביל איז ניט קיין ליטעראַ־רישער שאַפער. ער האָט זיך זיין באַ־זונדערען בליק אויף דעם טעאַטער און איז אויסגעהאַלטען אין זיין שטעלונג: „דער טעאַטער דאַרף ניט זיין קיין ביל־דונגס אינסטיטוציע מעהר ווי אויף אַזוי פיעל, וויפיעל אין איהם דאַרף זיך אָפּ־שפּיגלען דאָס אמת'ע לעבען" — זאָגט געביל. און צוגעבען מוז מען, אַז אין די מעהרסטע דראַמען, וועלכע געביל האָט געשריבען וועלכע אָפּגעשפּיגלט אין־נע־סטענס אַ גרויסער טייל פון דעם אמת'ן לעבען. געביל האָט אַ שאַרף אויג, ער באַמערקט פילע זאַכען, וועלכע אַנדערע קענען ניט באַמערקען, און ער בלענגט מעהרסטענטיילס אַרויס אין זיינע מע־לאָדראַמען דאָס וואָס ער באַמערקט. אפטמאָל טוט ער דאָס צו ברוטאַל, צו אפען, צו שרייענד, אָבער דערפאַר איז ער דאָך דער „קעניג פון דער מעלאָ־דראַמאַ", און אומזיט טראָגט מען ניט אַזאַ „הויכען" טיטעל...

געביל'ס פאַרדינסטען פאַר דעם אי־דישען טעאַטער זענען גרויס אויף אַלע געביטען, באַזונדערס אָבער גלויבען מיר, זענען זיינע פאַרדינסטען גרויס אַלס פאַרפאַסער פון פיעסען אין וועלכע ער ברענגט פאַר אונז אַרויס די אמת'ע פאָלקס־טיפּען און מאַכט זיי צוגענגליך פאַר דער יוגענט, וועמען אונזער עלטע־רער דור איז אַזוי פרעמד... ניט תמיד איז די מעלאָדראַמאַ אַזאַ „שרעקליך באַ־שעפעניש" ווי אונזערע קריטיקער ווילען אין דעם מאַכען גלויבען, אמאָל איז אַ מעלאָדראַמאַ אויך אַ ווערק, און געביל פאַרמאָגט פיעלע אַזעלכע מעלאָ־דראַמען...

און כאָטש אויך געביל וועט אונז ניט איבערלאָזען פיעל פאַר די קינפטיגע דורות, האָט אָבער דער געביל פון היינט פאַר אונז אַ באַזונדערען אינטערעס, און דערפאַר ווינשען מיר אויהם איצט צו זיין פופציג יעהריגען יובילעאום, נאָך פיעלע יאָהרען פון פרוכטבאַרער טעטיגקייט, סיי אַלס טעאַטער בעל הבית, סיי אַלס אַק־טיאָר און סיי אַלס פאַרפאַסער פון פאָלקס־דראַמען, וועלכע ער שפּיעלט אַזוי ערפאָלגרייך מיט זיין באַגלייטערין, די ערראָפאַלגרייכע שוישפּילערין דזשעני גאָלדשטיין.

יאַקאָב זאַנגער, פאַרהייראַטער אי־דישער קאָמיקער, וועלכער וועט איצט שפּיעלען צוזאַמען מיט דער האַלענדער־

ניי מוזיקאַלישע קאָמעדיע אין סטענדערד טעאַטער

אין לויף פון היינטיגען סעזאָן אין אונזער טעאַטער, האָט איזידאָר האַלענ־דער שוין איבערצייגט די טעאַטער גע־הער, אַז ווען ער אַנאָנסירט אַ מוזיקאַ־לישע קאָמעדיע, מיינט עס אַ ניי פאַר־שטעלונג פאַר דעם טאַראָנטער עולם, וועלכע זעהען אַן אויפפיהרונג ווי עס פּאַסט פאַר אַ בראָדוויער טעאַטער, און דערפאַר האָט די לעצטע נייעס אַרויס־גערופען גרויס אינטערעס, אַז קומענדען פרייטאָג און שבת, וועט אין סטענדערד טעאַטער אויפגעפיהרט ווערען רומשינ־סקי'ס און קאַליס'ס מוזיקאַלישע קאָמע־דיע דאָס „ציגיינער מיידעל".

די אויפגעפיהרטע פיעסען פון די האַלענדערס זענען געווען פאַרנעגינענס פיעסען פאַר די צושויער, וועלכע האָבען באַמת נעהאַט פון טעאַטער, ווייל דער היינטיגער סעזאָן אונטערשיידעט זיך פיעל פון די ביז איצטיגע דערמיט, וואָס יעדע פיעסע האָט מיט זיך עטוואָס נייעס.

האַלענדערס אויפפיהרונגען זענען אינגאַנצען פאַרשיערען פון די ביז איצ־טיגע; יעדע פיעסע האָט אין זיך עטוואָס נייעס, אין דער דעקאָראַציע, אין דער אויפפיהרונג, אין דער מוזיק, אין די עפעקטען. און עס ווערט געזאָגט אַז דער צושויער זאָל באַמת זעהן עטוואָס אַנדערעס אין דעם זעלבען טעאַטער. און די פאַרבאַרייטונגען צום „ציגיינער מיי־דעל" וועלען איבערשטייגען די ביז איצ־טיגע אויפגעפיהרטע מוזיקאַלישע זאַכען.

די פאַרבאַרייטונגען פאַר קומענדען פרייטאָג און שבת, פאַרשפּרעכען צו זעהן עטוואָס נייעס, און די טעאַטער געהער וועלען געוויס זעהן אַ שעהנע מוזיקאַלי־שע זאַך פון וועלכער זיי וועלען בלייבען צופרידען.

מאָרגען אויוענט ווערט געשפּיעלט די ערפאָלג פיעסע „שמיפּמאַפּעס" אין וועלכער די גאַנצע קאָמפּאַניע האָבען שעהנע ראָלען.

הערמאַ רייעס, די טשיליען ווייאָ־לאָניסטין, וועלכע טרעט אויף היינטיגע וואָך אין שעיס היפּאָדראָם.

היינטיגע וואָך אין די טעאַטערס

גייעטי טעאַטער

אַ רייכער פּראָגראַם וועלכער טרעפט איבער אַלע וואָס איז ביז איצט געווען געוואָרען אין דער טאַראָנטער בורלעסק וועלט, ווערט היינטיגע וואָך געוויזען אין גייעטי טעאַטער.

דער נאָמען פון דער פאַרשטעלונג איז „אַרום דער וועלט דרעהיי", און צייגט דאָס לעבען פון 9 לענדער, איינ־שליסענדיג שפּאַניען, פראַנקרייך, כינאַ, יאַפּאַן, האַוואַי אינזלען און שווייץ. עס ווערען געוויזען די קאָסטומען פון יעדען לאַנד באַזונדער.

די פּראָדוקציע קאָסט 75 טויזענט דאָלאַר, און איבעראַל וואו עס איז געווי־זען געוואָרען זענען די בעסטע מיינונגען געגעבען געוואָרען.

וויקטאָריאַ טעאַטער

מיט האַסוועל, די באַריהמטע ניו יאָרקער אַקטריסע, שפּיעלט היינטיגע וואָך אויך אין וויקטאָריאַ טעאַטער, צו־זאַמען מיט די וואוהען גליזיער פּלעיערס.

עס ווערט אויפגעפיהרט מיט האַס־וועלס אַ פיעסע מיט'ן נאָמען „יאַנ־מיס", און מיס האַסוועל צייכענט זיך דאָרטען זעהר אויס, ווייל די ראָלע איז ספּעציעל פאַר איהר געשריבען געוואָרען.

עס איז אַ שילדערונג פון לע־בען אין סאַוט אַפריקע, און עס איז באַמת זעהר ראָמאַנטיש.

שעי'ס טעאַטער

אַן ערשט קלאַסיגער וואַדעוויל פּראָ־גראַם ווערט היינטיגע וואָך געפּיטשערט אין שעי'ס היפּאָדראָם טעאַטער. דעם אויבענאַן אַרגעהמטן דזשאַרדזש שו'ס פּראָדוקציע, וואָס האָט ניט קיין גלייכען צו זיך מיט איהר שעהנקייט און רייכ־קייט.

די צווייטע אויפ'ן פּראָגראַם, קומען וואַלטער און עליזאַבעט רעדיק און זעקס שעהנע מיידלאַך. טשאַרלז וויטערס קאָמפּאַניע זענען אויך ווערט געלייבט צו ווערען. וויטערס איז דער גרינדער פון דער וויטערס אָפּערע קאָמפּאַניע.

אַנדערע וואָס באַטייליגען זיך אין דער פּראָגראַם זענען הערמאַ און דזשעוו רעיעס, און אַ צאָהל אַנדערע.

אָפּטאָן טעאַטער

נאָרמאַ שירער, די באַריהמטע קע־נערער מואַווי אַקטריסע, ווערט היינטיגע וואָך געזעהן אין אָפּטאָן טעאַטער, אין אַ נייעם בילד מיט'ן נאָמען „אָפּ־סטעידזש".

די געשיכטע איז געשריבען געוואָ־רען פון וואַלטער רע לעאָן, וועלכער האָט זיך באַריהמט געמאַכט מיט זיינע געשיכ־טעס אין דער „סעטורדעי איווניג פּאָסט". דאָס בילד איז דייך מיט אַ סך קאָמישע און טראַגישע מאָמענטען, וואָס לאָזען איבער אַ שטאַרקען איינדרוק אויף דעם צושויער. עס איז אַ געשיכטע פון אַ מיידעל וועלכע האָט געלעבט אין די גרעסטע באַקוועמליכקייטען און דאָך האָט זי געליטען.

דירעקטאָר דזשעק אָרטור פּרעזענ־טירט אַ שעהנע פּראָגראַם, פּיטשורענדיג דעם אָפּטאָן סימפאָני אָרקעסטער, און אַנדערע אַטרעקשאָנס.

פענטיידזשעס טעאַטער

דאָס בילד וואָס ווערט היינטיגע וואָך געוויזען אין פענטיידזשעס טעאַ־טער, ריפט זיך „עוועריבאָדי'ז עקסטינג". דאָס איז די סאַמע לעצטע בילד פון מאָר־שאַל נעילען, און פיטשורט אַ צאָהל פון די בעסטע מיאַווי־אַקטיאָרען.

עס איז אַ בילד וואָס שילדערט דאָס הינטער די קולישען לעבען אין די טעאַ־טערס. עס ווערען איבערגעגעבען אַלע קאָמישע און טראַגישע זייטען פון דעם דאָזיגען פאַרשיעדענאַרטיגען לעבען.

אין דעם וואַדעוויל ביל באַטייליי־גען זיך די עלעקסענדער שוועסטער, דזשאַרדזש לעען און בוירד בייראָן, און אַנדערע.

לאָו'ס טעאַטער

אַ בילד וואָס איז אינגאַנצען ניי מיט איהר אינהאַלט ווערט היינטיגע וואָך געוויזען אין לאָו'ס טעאַטער. דער נאָ־מען פון דעם בילד איז „דער פאַלאַמענדער נער וואַלד", און ניט איבער אין קלאָה־רע פאַרבען דיר וויכטיגע באַרביס וואָס די קענענדיגע מאָנוטער פאָליס טוט אויף אין די ווילדסטע טייליען פון קענעדע.

אויסער דעם אין אויך פאַראַן אַ שעהנער וואַדעוויל פּראָגראַם. דעם אויר בענאָן פאַרנעהמען מאַיערס און הענ־פאַרד.

רידזשענט טעאַטער

עס איז היינט די צווייטע וואָך וואָס אין רידזשענט טעאַטער ווערט גע־וויזען דאָס נייע בילד מיט דעם נאָמען „וואַרג פון אַ טייפעל".

דאָס איז איינע פון ד. וו. גריפיט'ס גרעסטע פּראָדוקציעס, און אין פאַרלויף פון דער וואָך צייט וואָס עס ווערט גע־וויזען אין רידזשענט טעאַטער, האָט עס אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס צווי־שען דעם הויגען טעאַטער געזעלשאַפט פון דער ווענ.

אַדאָלף מענדזשאָו שפּיעלט די ראָ־ליע אַלס דער טייפעל און ער צייכענט זיך זעהר אויס.

היינטיגע וואָך אין די טעאַטערס

לאָעס — „דער פלאַמענדער וואַלד", און וואַדעוויל.

פענטיידזשעס — „עוועריבאָדי'ס עק־סטינג" און וואַדעוויל.

פענטיידזשעס — נאָרמאַ שירער אין „אָפּסטעידזש".

שעיס — דזשאַרדזש שו'ס פּראָדוק־ציע און אַנדערע אַטרעקשאָנס.

הייקטאָריאַ — „יאַנג מיס".

רידזשענט — „זאָרג פון אַ טייפעל".

גייעטי — „אַרום דער וועלט דרעהיי" און אַנדערע פּיטשורס.

אָפּטאָן, — נאָרמאַ שערער אין „אָפּ־סטעידזש"

סטענדערד טעאַטער — היינט אויוענט „שטיפּמאַמעס".

פרייטאָג און שבת „דאָס ציגיינער מיידעל".

גרויסע פאַרבאַרייטונגען נעמאַכט פון דראַ־מאַטישען פאַראיין

דער דראַמאַטישער פאַראיין פון טאָ־ראָנטאָ מאַכט איצט גרויסע פאַרבאַרייי־טונגען פאַר זיין ערשטען אויפטריט דעם היינטיגען סעזאָן, דינסטאָג אָוועגט, דעם 21־טען דעצעמבער, אין שלום־עליכם'ס פיעסע „שווער צו זיין אַ איד".

כדי צו מאַכען די אויפפיהרונג אַזוי פולקאָם ווי מעגליך, איז געדונגען געוואָ־רען דער גרויסער סטענדערד טעאַטער, וואו עס וועלען זיין אַלע ביהנע־מעגליכ־קייטען פאַר די איינטיילנעהמער אין דער אויפפיהרונג, און אויך איז פאַראַן גע־נוג פּלאַץ פאַר אַ גרויסען עולם וועלכער וועט קומען צו דער פאַרשטעלונג.

פּיאָנערען פון אידישען נאַציאָנאַל פאָנד

רד. יחיאל בן זאב טשלענאָוו פון דר. מ. אזרחי (תל אביב)).

דאָס מזרח־אירעפּעאַנטום האָט געגעבען דעם אידישען נאַציאָנאַל־פאָנד, ווי דעם צייזיגסטן בכלל, דעם פאָלקס טימליכען איב־האַלט, דאָס מערב־אירעפּעאַנטום האָט איהם געגעבען די גלענצענדע פאָרם, די הויך ענטוויקעלטע טעכניק פון אַ רייך־צוגע־צווייגטען וועלט אַרגאַניזם.

שוין הערמאַן שאַפּירא אַליין איז אין דעם פון געבליבען אַ ריינער מזרח־אי־ר. עס האָט אין דער טיעף פון זיין פאָלקס געוויסען געברויפט אַ שטאַרקער געפיהל, ער איז געווען באַגייסטערט ביז צו שכרות פון דער אידעע אויסצולייזען פאַרן פאָלק דעם באַרען פון פּאַרציטיגען פאָטער־לאַנד, אָבער זיין גליהענדער גייסט האָט ניט געפונען קיין פאַסענדע פאָרמען.

אָבער, וואָס עס האָט ניט דערגרייכט האָט אין גיכען איבערגענומען איינער פון זיינע טרויעסטע תלמידים אין מזרח אי־רעפּעאַנטום דר. יחיאל טשלענאָוו.

אין זיין בלוט האָט ער געטראָגען דעם סינטען צווישען וואהלינער חסידות און שקלאָווער השכלה. צווישען דער טיעפקייט און פּשטות פון אמת'ן פאָלק־אַנאַל פאָנד צווישען די פאָלקס־מאַסען און דער גייסטיגער דערהויבענקייט פון דער השכלה־יוגענד. צו בילדונג און צום פאָלק — דאָס זיינען געווען די צוויי אינטימסטע שטרעבונגען פון זיין האַרצען. עס האָט איהם גערייכט דער דערנער־פולער וועג פון רוסישען פאָלקיזם, און ער האָט זיך געשטעלט נאָך אַלס סטר־רענט אין די ערשטע רייהען פון דער חובבי ציון באַוועגונג, טראַגענדיג אין דער טיעף פון די אידישע פאָלקס־מאַסען מיט אַ נאַטיליכער און טיעפער התלהבות און לעבענ דעם געדאַנק פון דער ערה־דערליכקייט אין פאָלקס דערלייזונג.

זיין געלייטערטער פאַרשטאַנד פון אַ געבילדעטען מעגשען רופט איהם פון די ערשטע טעג אין הערצלס רייהען, אָבער כל זמן דער פּאָליטישער צוגיזם האָט זיך ניט פאַרבונדען מיט דעם באַרען פון אַרץ ישראל דורך פאָנקרעטע טאַג־טעגליי־כע שאַפונגען, האָט זיין האַרץ ווי פריי־הער געהערט דער באַשיידענער פאָלקס־אַרבייט פון די חובבי ציון.

ווי צווישען צוויי מאַגנעטען האָט זיך זיין געפיהל און פאַרשטאַנד געוואָרפען צווישען די צוויי עקסטרעמען פון דער דאַמאַלסדיגער אַרץ ישראל באַוועגונג, און אַ ראַנק קיין ליעבע און סבלנות, אַ ראַנק זיין איידעלער השפעה אַלס חבר און אַלס לעהרער האָט ער פיעל מיטגעהאָלפען צו באַוויטיגען די סתירות צווישען די פּראַק־טישע און פּאָליטישע ציוניסטען, צוגרייי־טענדיג דעם באָדען פאַר דער איינהייט־ליכער באַוועגונג, אין דער שפּיץ פון וועלכער ער איז געווען באַרופען צו שטעהן.

נאָך דער דאָזיגער כאַראַקטעריסטיק מוז שוין זיין פאַר אונז קלאָהר, פאַר וואָס דער נאַציאָנאַל־פאָנד איז פון דעם ערשטען מאָמענט פון זיין גרינדונג גע־וואָרען אַ אויסדרוקס־מיטעל פון אַ אויסוועניג. פון אויך די רוסישע רעגיערונג האָט דער־לאַנד, אָבער זיין גליהענדער גייסט האָט ניט געפונען קיין פאַסענדע פאָרמען.

אָבער, וואָס עס האָט ניט דערגרייכט האָט אין גיכען איבערגענומען איינער פון זיינע טרויעסטע תלמידים אין מזרח אי־רעפּעאַנטום דר. יחיאל טשלענאָוו.

אין זיין בלוט האָט ער געטראָגען דעם סינטען צווישען וואהלינער חסידות און שקלאָווער השכלה. צווישען דער טיעפקייט און פּשטות פון אמת'ן פאָלק־אַנאַל פאָנד צווישען די פאָלקס־מאַסען און דער גייסטיגער דערהויבענקייט פון דער השכלה־יוגענד. צו בילדונג און צום פאָלק — דאָס זיינען געווען די צוויי אינטימסטע שטרעבונגען פון זיין האַרצען. עס האָט איהם גערייכט דער דערנער־פולער וועג פון רוסישען פאָלקיזם, און ער האָט זיך געשטעלט נאָך אַלס סטר־רענט אין די ערשטע רייהען פון דער חובבי ציון באַוועגונג, טראַגענדיג אין דער טיעף פון די אידישע פאָלקס־מאַסען מיט אַ נאַטיליכער און טיעפער התלהבות און לעבענ דעם געדאַנק פון דער ערה־דערליכקייט אין פאָלקס דערלייזונג.

זיין געלייטערטער פאַרשטאַנד פון אַ געבילדעטען מעגשען רופט איהם פון די ערשטע טעג אין הערצלס רייהען, אָבער כל זמן דער פּאָליטישער צוגיזם האָט זיך ניט פאַרבונדען מיט דעם באַרען פון אַרץ ישראל דורך פאָנקרעטע טאַג־טעגליי־כע שאַפונגען, האָט זיין האַרץ ווי פריי־הער געהערט דער באַשיידענער פאָלקס־אַרבייט פון די חובבי ציון.

ווי צווישען צוויי מאַגנעטען האָט זיך זיין געפיהל און פאַרשטאַנד געוואָרפען צווישען די צוויי עקסטרעמען פון דער דאַמאַלסדיגער אַרץ ישראל באַוועגונג, און אַ ראַנק זיין ליעבע און סבלנות, אַ ראַנק זיין איידעלער השפעה אַלס חבר און אַלס לעהרער האָט ער פיעל מיטגעהאָלפען צו באַוויטיגען די סתירות צווישען די פּראַק־טישע און פּאָליטישע ציוניסטען, צוגרייי־טענדיג דעם באָדען פאַר דער איינהייט־ליכער באַוועגונג, אין דער שפּיץ פון וועלכער ער איז געווען באַרופען צו שטעהן.

נאָך דער דאָזיגער כאַראַקטעריסטיק מוז שוין זיין פאַר אונז קלאָהר, פאַר וואָס דער נאַציאָנאַל־פאָנד איז פון דעם ערשטען מאָמענט פון זיין גרינדונג גע־

(פאַרזעצונג אויף פייזש 2.)

דאָס בילד אויבען ציינט דעם אויפבוי פון אַ גרויס פאַוער־הויז, וואָס די סעינט דזשאָהן ריווער פאַוער קאָמ־פּאַניע בויט, ביי די גרענץ פאָלס, אין ניו־בראַנזוויק.

דער פאַוער־הויז פּלאַץ ווערט געזעהען אין דער לינקער זייט פון דעם בילד. אין דער פאַוער־הויז וועלען אינסטאַלירט ווערען 60,000 פערד קראַפט אין דריי „יוניטס" פון 20,000 פערד קראַפט יעדע. די סעינט דזשאָהן ריווער פאַוער קאָמפּאַניע איז אַ סאַבסידיערי פון דער אינטערנעיטשאָנעל פּאַפּיר קאָמפּאַניע.

וואָס די „הבימה" דערצעהלט

פערציג מיטגלידער פון דעם הערער־אישען קונסט טעאַטער „הבימה", וואָס האָט זיך באַריהמט נעמאַכט איבער דער וועלט מיט זיינע פאַרשטעלונגען, זענען לעצטע וואָך אָנגעקומען קיין אַמעריקאַ אויף דער שיף „קאַרמאַניאַ".

די אַרטיסטען האָבען דערצעהלט אַז זייער גאַנצע קונסט גרופּע ווערט גע־פיהרט אויף אַ ריין געזעלשאַפטליכען שטייגער, יעדער איינער איז אַ גלייכער באַלעבאָס. אַלע מיטגלידער פון דער טרר־פּע קריגען גלייכע שכירות, און עס איז ניטאָ ביי זיי אַזאַ זאַך ווי גרעסערע און קלענערע אַרטיסטען.

„די פאַרוואַלטונג פון דער טרופּע נעפינט זיך אין די הענט פון אַ דיריע־טאָריום פון פינף פּערזאָן וואָס ווערען ערוועהלט דורך אַלע מיטגלידער, — האָ־בען די אָנגעקומענע שוישפּיעלער דער־צעהלט, — די פינף דירעקטאָרס וואָס פאַרוואַלטען איצט מיט דער „הבימה" אַרבייט זענען: א. מעסקין, אפרתי, בן־חיים, א. פּרודקין און ב. טשעמערינסקי.

אין אַ געשפּרעך מיט דעם פאַר־שטעהער פון דער „אידישער טעלעגראַ־פען אַגענטור" האָט ב. טשעמערינסקי, איינער פון די דירעקטאָרען, אַז נ. צמח דער גרינדער פון דער „הבימה", איבער־גענעבען וועגען דעם גרויסען ערפאָלג וואָס די „הבימה" האָט געהאַט אויף איהר טור איבער די פאַרשידענע אייראָ־פּעאישע לענדער. ביידע פיהרער פון „הבימה" האָבען קאָטעגאָריש אָפּגעלייי־קענט אַז אין בערלין האָט דער סאָוויע־טישער אַמבאַסאַדאָר זיי ניט קרעליבט צו קומען צו אַ ציוניסטישען באַנקעט וואָס די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אייג־נגעאַרענט לכבוד די „הבימה". „דער דאָזיגער באַריכט איז אַבסאָלוט ניט קיין ריכטיגער, דערפאַר ווייל מיר זענען אויף דעם דאָזיגען באַנקעט יאָ געווען. און אויך דערפאַר ווייל דער סאָוויעטישע אַמבאַ־סאַדאָר אין דייטשלאַנד האָט אונז קיינ־מאָל אין קיין זאַך ניט געשטערט", האָ־בען זיי דערצעהלט.

דערענדיג ווענען דער שטעלונג פון דער סאָוויעטישער רעגיערונג צו דער „הבימה", וועמענ'ס הויפּט אויספיהרונ־גען זענען פאָרגעקומען אין מאָסקווע, האָט נ. צמח, דער גרינדער פון דער „הבימה" טעאַטער, איבערגעגעבען אַז די הויפּט פיהרער פון סאָוויעטען רוס־לאַנד האָבען זיך שטענדיג באַצויגען מיט אַכטונג און סימפּאַטיע צו דעם „הבימה" טעאַטער. „זיי האָבען אונז ניט בלויז ניט געשטערט, נאָר זיי האָבען אונז אין פיע־לע הינזיכטען געהאָלפען. לענין אַליין האָט שריפטליך באַשטעטיגט אַז די „הבימה" קען פריי עקזיסטירען אין רוס־לאַנד און אָנגעהן מיט איהרע פאַרשטע־לונגען", האָט נ. צמח איבערגעגעבען.

אָפּשטעלענדיג זיך אויף דער גע־שיכטע ווי אַזוי די „הבימה" האָט זיך ענטוויקעלט, האָט מר. צמח דערצעהלט אַז פאַר דער צייט פון איהר עקזיסטענץ האָט די „הבימה" געהאַט אויסצושטעהן זעהר פיעל שווערינקייטען. סיי אונטער דעם צאַר, און אַ קורצע צייט אויך שפּע־טער, אונטער די סאָוויעטען. די דאָזיגע אַלע שווערינקייטען זענען אָבער פאַר־שוואונדען געוואָרען ווען די „הבימה" האָט אין מאָסקווע באַוויזען דורך איהר שפּיעלען אַז זי איז אַ קונסט אינסטיטו־ציע. די סאָוויעטישע מאַכט האָט דאַן אַנערקענט אַז די הבימה איז באַרעכטיגט צו עקזיסטירען, כאָטש איהרע פאַרשטע־לונגען ווערען געגעבען אויף העברעיש.

„מיר האָבען אין אונזער רעפּער־טואַר אַ גרויסע צאָהל פיעסען, — האָט מר. צמח דערצעהלט, — אָבער אין אַמע־ריקע וועלען מיר אויספיהרען בלויז פינף פון די דאָזיגע פיעסען. די 5 פאַרשטע־לונגען וועלען זיין: אַנסקי'ס „דבוק", האַפּמאַנ'ס „יעקב'ס חלום", לייוויק'ס „גולם" און די צוויי פיעסען „דער וואַנ־דערענדער איד", און דער „מבול".

די ערשטע אויפפיהרונג פון דעם אָנגעקומענעם „הבימה" טעאַטער איז גע־געבען געוואָרען נעכטען, מאָנטאָג, דעם 13־טען דעצעמבער. די דאָזיגע אויפפיה־רונג איז געווען אַנסקי'ס „דבוק" אויף העברעאיש. די „הבימה" ניט איהרע פאַרשטעלונגען אין ניו יאָרק אין דעם מאַנספיעלד טעאַטער.

מאַריאַ בערגמאַן, וועלכע נעהמט אַ היבשען אַנטייל אין גייעטי טעאַטער היינטיגע וואָך אין רעוויו „אַרום דער וועלט".